

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére állás-
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 121. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1914 május 29

Kossuth Ferenc temetése.

Az egész ország részvéte kísérete sirjába Kossuth Ferenc földi maradványait. És ez a részvét nemcsak Kossuth Lajos fiának, hanem Kossuth Ferenc politikai egyéniségének is szólt.

Az egész országnak oka van meggyászolni Kossuth Ferencet. Ő volt az, a ki a függetlenségi politikát gyakorlati mederbe terelte, kormányképesé tette, ő volt az, a ki a Kossuth név varázsát nem meddő ellenzéki eszékedésre, hanem komoly, alkotó politikára használta fel.

Kossuth Ferenc vezérsége alatt a függetlenségi párt olyan sikert ért el, a minőre egyelőre számítani nem mert: többségre emelkedett. És ha a párt tovább is Kossuth és Apponyi bölcsességére hallgat, ma a kormányon van, mint a hogy kormányon van a Dráván túl a horvát-szerb koalíció.

Kossuth maga egészen őszintén megmondotta, mikor már Justhék a biztos bukás felé ragadták a koalíciót: az volt a baj, hogy a függetlenségi párt tulságosan korán lett többséggé. Nagy része nem érett még meg arra, hogy kormányzó pártnak legyen tagja. Politikailag éretlen elemekkel pedig kormányozni nem lehet. Így esett, hogy a mint a politikailag éretlen elemek tulsulyra jutottak, a függetlenségi párt és vele az egész koalíció összeomlott.

Nem tegnap temették el Kossuth Ferencet; eltemette őt évekkal ez előtt Justh Gyula.

Kossuth Ferenc az ő higgadtságával a bölcs mérsékletet vallotta

vezérelvül. Kossuth nem kacérkodott sem a szociáldemokratákkal, sem a nemzetiségiekkel, sem Szentpétervárral. Fel tudott emelkedni a magyarság világtörténeti szerepének magaslatára s európai szempontok szerint tudta megítélni a nemzet helyzetét. A mint saját pártjának nagy része nem tudta őt ezekre a magaslatokra követni: Kossuth Ferenc nagy munkájának össze kellett roppannia.

Életcélját, fiatalságának gyümölcsét követte a sirba tegnap ő maga is. Méltán siratta az egész nemzet. Egy minden nemes idealizmusa mellett is gyakorlati politikust tettünk.

Vajjon a kik sirját körülállták, megértették-e azt a nagy tanulságot, melyet Kossuth Ferenc neve a sir hideg kövéről is hirdet a függetlenségi politikusoknak!

Tegnap páratlan részvét mellett ment végbe Kossuth Ferenc temetése Budapesten. A muzeumhoz reggel öt órakor kezdődött a bucsujárás. A pályaudvarok ontják a vidéki küldöttségeket.

A küldöttségek.

Félkilenc órára a rendőrség rendbehozta a Muzeum környékét. A kert kerítése mellől elküldtek mindenkit, a közönséget a járdára szorították vissza. Ezalatt az érkező küldöttségeket a fővárosi tisztviselői elhelyezték.

Kilenc órakor ezeröttszáz díszbe öltözött postásaltiszt érkezett zenekarral és a Muzeummal szemben állott fel.

A József-köruton, Baross-utcán és Üllői-uton kilenc óra körül kezdtek tömegesen felvonulni a különböző küldöttségek. A legnagyobb deputációja Pest vármegyének van, ezer főnyi, a menet élén a megye Rákóczi-lobogója, utána két hajdu viszi a hatalmas selyemszallagu babérkoszorút.

A ravatal.

A Muzeum előcsarnokában pihent a halott a díszes katafalkon. Száznegyven gyeritya ontja fényét az éreszarkofágra, amelyet két oldalt hat-hat fővárosi apród és képviselőházi szolga őriz, a ravatal négy sarkán pedig Entreprise-huszárok állanak őrt.

A ravatal körül csak a család és az előkelőségek koszoruit helyezték el. Itt voltak a képviselőház, a függetlenségi párt, az országos nemzeti munkapárt, az alkotmánypárt, a néppárt, a szövetkezett ellenzék, Cegléd város, a székesfőváros, Apponyi és Sztérényi koszorui.

Negyedtíz táján már a rendőrség alig bírta visszatartani a tömeget, amely a Muzeum kapuit ostromolta.

Hat öreg honvéd lépett a ravatal díszmagyarruhás fővárosi tisztviselői közé. Majd egyszerű fakeresztet hoznak, amely gyászfátyollal van átkötve, rajta ez egyszerű felírás:

kossuthi és udvardi
KOSSUTH FERENC
Élt 73 évet.

Meghalt 1914 május 25-én.

Pont féltizkor megérkezett a függetlenségi párt, Justh Gyula lép elől egyedül, utána Apponyi és Károlyi Mihály. Velük együtt érkezett Sztérényi, Bolgár Ferenc, Széll Kálmán, Andrássy Géza, Mayláth gróf, Dessewffy Aurél gróf, Zichy Agoston és Zichy János gróf, Rakovszky István és Székely Ferenc volt miniszter.

Alig néhány perc múlva érkezett Hazay Samu báró Karácsonyi államtitkárral, majd Lers Vilmos, Vargha Gyula államtitkárok, Berzeviczy, Nagy Ferenc, és mások. A képviselőház küldöttségét Beöthy és Szász Károly vezetik.

Pont tíz órakor Khuen-Héderváry érkezik, vele egyidőben Kálmán Gusztáv és Molnár nyug. államtitkárok, majd a család tagjai: külön Ambrozovics Lajos és felesége, Dezső és felesége, külön Kvassay Jenő, Juliska és Mártha, Gunszt Bertalan, Pallay és Jakab titkárokkal.

Az ellenzéki képviselők a kupola mögött foglaltak helyett. A kormány részéről Hazai Samu báró, Harkányi János báró, Sándor János, Jankovich Béla, Balogh Jenő, Te-

Csak 8 napig.

Pünkösdi vásár alkalmából

áruházam összes divatcikkei mélyen leszállított olcsó

árak mellett árusítom.

Mindenkinek saját érdeke ezen valóban olcsó árakról meggyőződni.

Czillér Imre nagyáruháza

Szent László-tér 2. szám.

leszky János jelentek meg, ott van azonkívül Zichy János gróf, Vojnich István, Serényi Béla gróf, Nagy Ferenc, Ilsvay Lajos, Rudnyánszky József, Lukács László és Hollán Sándor min. tanácsos.

A Ház küldöttsége Beöthy Pál, Szász Károly és Simoncsics Elemér elnökök vezetésével jelent meg.

A gyászszertartás a ravatalnál.

Amint az elhelyezkedés megtörtént, az Opera énekkara rázendít a Jézus az én életem című gyászdalra. Utána Scholtz Gusztáv szuperintendens lépett a szószékre és a halottj esendben megcsendült a hangja:

— Imádkozzunk!

Most Raffay lelkész lép a szószékre és érces hangon elmondta beszédét Kossuth Ferenc fölött. Beszédét így végezte:

Küzdemed most már véget ért: „Békesség neked“. Kik szenvedésed kínos vergődései között lelked békességét megtartani igyekeztek, kik az utolsó harc fájó sebeit a gyengéd figyelem és meleg szeretet balzsamával gyógyítani törekedtek, legyenek áldottak örökké. Kossuth Ferenc sokat csalódhatott és bizonyos, sokat csalódott is földi életében, sokat szenvedett élete harcain, de szeretteinek szívében a hitvesi, testvéri, baráti szeretet gondviselő jóságában nem csalódott, tisztelőinek igaz hűsége miatt nem fájhatott a szíve soha. A sok szenvedés után most már térj vissza az Urhoz Kossuth Ferenc. Áldó imádságunk kisíri Istenhez megtért lelkedet. Pályád nemes volt, futásod szép. Legyen emléked közöttük oly tiszta, mint volt jelmed, olyan örök, mint az a név, amelyet viseltél a men.

A beszéd végén átszűrődik a falak mögül Erkel gyászdala, amelyet egy zenekar játszik. A gyász és szomorúság elfogja a jelenlévőket, a szemekben könny jelenik meg és mindenki meghatottan fordul a család felé. Amikor a gyászdal elhangzik. Bárczy István dr. polgármester lép elő és a főváros nevében mondott beszédet.

Elindul a menet.

Bárczy beszéde után véget ért a szertartás és a terem lassankint kiürült. Elöl vitték az özvegynek fehér rózsákból font koszorúját, utána a keresztfát.

Ezután gyászruhás szolgál leemelik a koporsót, amelyet Förster Aurél, Zlinszky István, Ivánka Imre, Muzsa Gyula, Palugyay Móric, Preszly Elemér, Ráth Endre, Fráter Lóránd, Szabó István, Fernbach Károly, Somssich Tihamér és Károlyi József gróf emelték a vállukra. Elöl Károlyi József gróf és Zlinszky István nyitották meg a sort, a melyet Ráth Endre és Fráter Lóránd zártak be.

A lovasrendőrök után a gyászdalokat játszó postászenekar következett, majd a postaaltisztek és táviratkézbetűk kétezer tagu küldöttsége, azután Postmegye ezertagu küldöttsége és a többi deputáció. A küldöttségek végnélküli sorát az ezertagu ceglédi küldöttség zárta be.

A menet éle már a Népszínházaál volt, amikor a Muzeum előtt elvonult a ceglédi küldöttség. Epen amikor a menet elindult, záporosó kerekedett, az utcán sorfalat álló tömeg azonban türelmesen kitartott helyén.

A küldöttségek után 15 roskadásig megakadt a koszorú-kocsis következett, Ezután jött

a tulajdonképpeni gyászmenet. Hófehér lovas előfutár mögött két lámpásvivő haladt, azután jött a budapesti protestáns iparosegyesület küldöttsége, majd az Operaház énekkara, amely a Muzeumtól elindulva a „Mily büszke az ember...“ kezdetű gyászdalt énekelt. Ezután az evangélikus lelkészek jöttek Scholtz szuperintendens és Raffay lelkész vezetésével, majd a győri huszárok hozták Kossuth fejfáját, majd ismét két lámpásvivő mögött a hat fekete ló által vont gyászkocsi, amelyen a családtagok, a függetlenségi párt és a notabilitások koszorúi voltak elhelyezve.

A Muzeum-körutól nagy ívben fordult be a menet a Rákóczi-utra, hogy a torlódást lehetőleg elkerüljék. A függetlenségi pártkör előtt a gyászmenet néhány perere megállott, hogy a párt kegyeletét a nagy halott iránt leróhassa. Ekkor már hatalmas torlódás támadt és ezért a menetnek egy ideig vesztegelnie kellett. A függetlenségi képviselők csoportjai után a vidéki küldöttségek helyezkedtek el. Ezeknek nyomában diszruhás lovasrendőrök kísérték a menetet, majd beláthatatlan tömeg követte a gyászmenetet.

A mauzoleum előtt.

Háromnegyed 12 órakor a Kerepesi temetőben, a Kossuth-mauzoleum előtt már minden elkészült a nagy halott fogadására. A mauzoleumot négyszeres rendőrkordon veszi körül, a temetőbe is csak jeggyel bocsátják be a közönséget, amely így nem tűnik fel nagynak az óriási területen.

Kossuthné nem mehetett a temetésre.

Kossuth Ferencének betegsége nem engedte meg, hogy a temetésen résztvegyen és a mauzoleumhoz se jött el.

A temetőben.

A rengeteg néptömeg fél egy óra után érkezett a temetőbe, ahol gróf Apponyi Albert a következő beszédet mondta:

Megnyílt Kossuth Lajos sirbaltja: nem avégből nyílt meg, hogy ő feltámadjon, hanem avégből, hogy újból bezárassék Kossuth Lajos fiának földi maradványai fölött. Azt a fiát temetjük Kossuth Lajosnak, aki visszatért körünkbe, hogy fölvegye atyja alkotó munkájának fonatát. Most ő is meghalt. Vele letűnik a Kossuth név, a cselekvő magyar közélet ez egéről. Kossuth Lajos másik fiát csak a szeretet fűzi e hazához, munkája más földhöz köti. Egy fejezetet zárunk le történetünkben, midőn Kossuth Ferenc koporsóját elhelyezzük Kossuth Lajos koporsója mellé.

Egy fejezet igenis véget ér, de maga a történet halad tovább azon törvény szerint, amelyet ez a fejezet kodifikált: a nemzeti lét örök törvénye önénelvűség törvénye szerint.

Oly nagy ez a sir, hogy annak küszöbén a történelem zugása tulharsogja a gyász zokogását is, oly nagy, hogy itt első gondolatunk nem a halotthoz fordul, hanem a halhatatlan eszméhez. És az eszme mértékével mérjük meg halottunkat. E sirhoz méltó csak az, aki az eszméhez hű volt; a hűtlent a kövek is kilöknék belőle, ez a nemzet pedig nem sülyedhet oly mélyre, hogy hűtlent kísérjen ide. Midőn tehát Téged erre a szent helyre elhoztunk, Kossuth Ferenc, midőn Magyarország népe itt akarja elhelyezni földi maradványaidat, diadalmenetvé válik utolsó utad. Diadalt ül hűséged atyád eszméjéhez, diadalt ülnek erényeid,

munkád és szenvedéseid, diadalt ül a szeretet, amely benned lakott, belőled kiáradt és amely visszatér hozzád milliók gyászában.

Pedig nem a könnyebb részt választottad magadnak. Aldozatkész elhatározással követted hivatásod parancsát, amely nem lehetett ugyanaz, mint hallhatatlan atyádé. Őt a história már életében fölvetette esarnokaiba és oda helyezte arra a polcra, ahol működő erő maradt csupán, mint élő tiltakozás, mint igényfentartása a nemzetnek. De ezt a hivatást ily alakban csak ő teljesíthette; ezen a polcon Te nem maradhattál, ott Te hazádat nem szolgálhattad. Neked le kellett szaladnod az élet bonyodalmai közé, neked ennek a tényleges valóságnak a körében kellett munkálkodnod, ahol az eszme fényét gyakran tuskés köd rejti, ahol nem mindig látjuk ragyogását, ahol annak szolgálata nehéz küzdelem, lassu előrehaladás, fokról-fokra lépés, kísérve a kishitűek esüggedésétől, a lelkesek türelmetlenségétől, s a cinikusok gunykaejától.

Igy szolgálta eszmédet, atyád eszméjét, Te is küzdelmes husz éven keresztül. Féltreismerés, lekicsinylés, sőt gyanúsítás sem kímélt meg rögös utadon. Testi fájdalmak gyötörték, lelki kínok tépdestek. Sikerek váltakoztak esatavesztésekkel. Pártodat fölemelted a diadal magaslatára s lezuhanni láttad a bukás mélységébe. Muló hullámszások ezek egy örök eszme történetében, de kemény megpróbáltatások az ember életében. És a Te gyengéd és erős lelked győztesen került ki a csatából; megoldottad életed feladatát. Hiven fenntartottad s a kegyetlen tények követelményeivel kibékítetted azt a függetlenségi gondolatot, amely nemzeti létünk törvénye. A nagy örökség nem fogyott meg kezeidben. A magad számára nem idegenítettél el belőle semmit és a törzsvagyont érintetlenül hagyod a követő nemzedékre. A jók tragikumai az, hogy nem élhetik meg halálukat és így nem láthatják azt a t. felfogást, amelyben embertársaik tömege csak a halottakat tudja részesíteni. Ennek az elégtételnek élvezését is reánk hagyta Kossuth Ferenc. Mi, akik Téged szerettünk életedben és hiven követtünk küzdelmeidben, mi, akik államférfiai tulajdonságaid bámulatában emberi jóságod melegét is éreztük és ki ne érezte volna, aki Veled csak futólag is érintkezett. Mi, akik e jóságban láttuk egyik legnagyobb erősségedet, mi, akik bepillantottunk a hit szárnyain Istenhez emelkedő lelkedbe és embertársaidhoz szeretettel hajló szivedbe, mi, akik nemcsak hazafiai, de karáti könnyeket is sirunk ravatalodnál: Mi vigaszt és erősséget meritünk abból, hogy nemzeted megismerte értékedet. Odahallgatunk a tengernyi gyászoló tömeg morajához és egy szót hallunk ki belőle, egy szót, amely himnuszoként ünnepl emlékedet, ezt az egyszerű szót: Kossuth Lajos méltó fiát temetjük.

És a kripta újból bezáródik, immár két drága halottunk halandó részét őrzi. De az idők végéig kitörő fény árad ki belőle nemzetünkre:

Kossuth Lajos eszménye!
Kossuth Ferenc példája.

Gombos ceglédi polgármester bucsuztatja Kossuthot, mint Kossuth Lajos eszméinek egykori letéteményesét. Eszméinek halálát is gyászoljuk. Nemesak neve, hanem munkálkodása is biztosítja a nemzet örök kegyeletét. Cegléd volt az ő szűkebb hazája. Cegléd ezer tagu küldöttsége ma-

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídó mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

gával hozta szeretett képviselőjének utolsó üzenetét.

Háromnegyed egy órakor a díszes vörösréz koporsót a lépcsőn a mauzóleum csarnokába helyezték el; az Operaház zenekara a Himnuszt intonálta, a közönség esőndes áhitattal kísérte. A lassu eső dacára, csak nagyon kevesen voltak, akik a temetést végig meg nem várták volna. A szónokok hajadonfővel szakadó esőben beszéltek.

Érdekes epizódja is volt a temetésnek. A koporsó elhelyezése után a közönség sorai között egy jó torku ember rögtönzött alkalmi ódát Kossuthra, amit eleinte esodálkozással hallgattak, azután pedig megéljeneztek.

A közönség a temetés után megostromolta a künn maradt koszorukat, ki egy virágot, ki egy babérlevelet tépett magának, szép emlékéül a mai napnak.

Nagyvárad város részvéte.

Hlatky Endre főispán beszéde.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága szintén kivette részét az országos gyászból és általános részvéteiből, amely Kossuth Ferenc ravatalánál oly impozáns módon nyilvánult meg.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának tegnap tartott rendkívüli közgyűlésén Hlatky Endre főispán méltatta a kiváló pártvezér érdemeit s tette meg az indítványt a törvényhatóság részvéteinek kifejezésére.

A rendkívüli közgyűlés elején a főispán a következő beszédet mondta, amelyet a törvényhatóság tagjai állva hallgattak meg:

Szomorú kötelességet teljesítek, amikor hazánk nagynevű fiának Kossuth Ferencnek elhunytát bejelentem. A Kossuth név oly magas tiszteletben áll, hogy minden magyar ember áhitattal hajol meg hallatára. A Kossuth név össze van forrva Magyarországgal, a Kossuth név történelmével és az elhunyt Kossuth Ferenc iránt az egész ország tisztelettel viseltetett és megfontolt cselekedetei révén még ellenfelei nagyrabecsülését is kiérdemelte.

Az egész nemzetnek politikai különbség nélkül fáj az, hogy a kerepesi-uti temető kapui megnyílik a Kossuth Lajos családjának utolsóelőtti tagja előtt. Nem kívánom e percben a Kossuth Ferenc érdemeit méltatni, csupán azt konstatalhatom, hogy politikai működése olyan volt, amely iránt az egész nemzet bizalommal viseltetett és bizonyos, hogy minden magyar ember halát érez szívében hazafias működése iránt. Indítványozom, hogy Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága Kossuth Ferenc halála felett érzett részvétét jegyzőkönyvében örökítse meg s az erről szóló jegyzőkönyvi kivonatot küldje meg az elhunyt özvegyének és fivérének Kossuth Lajos Tódornak, akiknek részvétét fejezi ki.

Az indítványt a törvényhatóság elfogadta.

Kossuth Lajos Tivadar nem vállalja a ceglédi mandátumot.

Tegnap d. u. 4 órakor a ceglédi függetlenségi párt küldöttsége tisztelgett Kossuth Lajos Tivadarnál és felajánlotta neki a ceglédi mandátumot. Kossuth megköszönte a kitüntetést, de magas korára hivatkozva kijelentette, hogy azt nem fogadhatja el.

Munkát a kisiparnak.

Nagyvárad város rendkívüli közgyűlése.

Tegnap tartotta meg Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést, amelyen határozott a közbéghid és a munkáslakások építési munkáinak kiadása tárgyában.

A törvényhatóság ezuttal tényleg tulmelkedett a személyi tekinteteken s csupán azt nézte, hogy inségmunkáról van szó, s a kisipar követeli, hogy munkát adjon a város és megmentse a nyomorúságtól.

A közgyűlésen Hlatky Endre főispán elnökölt. A törvényhatóság tagjai szép számmal voltak jelen.

A közbéghid építése.

A városi tanács előterjesztésében a vágóhídi munkák nagyrészt: a kőműves, föld és elhelyező munkákat, a kőfaragó, csepeztető, kályhás, aszfaltmunkát, valamint az akol építését, udvarrendezést Reisinger József vállalkozónak, a többi munkákat pedig a Gerster, Megyery és Szunyogh cégnek és helybeli kisiparosoknak; a vasmunkát és géberendezést a váradi vasöntőde r.-t.-nak javasolta kiadni.

Dr Medvigy Gábor szigorúan a közszállítási szabályokhoz ragaszkodik. Ő nem szokott ellenzékeskedni, mert megbízik a tisztviselőkben. De az Apollónál és a honvédtüzérlaktányánál szemben volt a tanácsal s a kisiparosok mellett foglalt állást, ami olcsóbb lett volna. Most is ragaszkodik göresösen a közszállítási szabályokhoz. A vágóhíd és munkáslakásoknál a tanács nem következetes, nincs összhangban önmagával. Rátér és helyteleníti, hogy az árlejtésnél téves eredményt hirdettek ki s az illető ipásoktól elzárták a módot, hogy megtekinthesék a mérnöki hivatal utánszámítását. Kifogásolja, hogy úgy kezeli a tanács a kérdést, mintha az csak két fővállalkozó ügye lenne. A közszállítási szabályokból mutatja ki, hogy a fővállalkozókkal szemben a kisipar előnyben részesítendő. Arról hallgat a tanács, hogy a fővállalkozóval szemben van-e szakiparos pályázó. Részletesen foglalkozik a pályázatok számszerű tétéleivel. Álláspontja az, hogy amennyiben lényeges árkülönbség nincsen, a kisipari pályázók kapják meg a vágóhíd építésének munkálatait. A vágóhíd építése nem feltétlenül sürgős, de azért építetik most, hogy munkát adjanak a helyi iparosoknak. Indítványa szerint akkor járnak el helyesen, ha minden iparosportot egyenként vesznek elő s a szerint ítélik.

Részletesen teszi meg indítványát, hogy Gerster és társa, valamint Reisinger csak azokat a munkákat kapják meg, ahol szakiparos nem, vagy nagy különbséggel pályáznak; a többi munkákat a pályázó kisiparosoknak adják ki. Majd rátér a gépi berendezésekre és azt indítványozza, hogy a miniszter szakértőjét kérdezzék meg, hogy reális-e a nagyváradi vasöntőde cég ajánlata. Ha megnyugtató választ kapunk, akkor a helybeli mellett foglal állást. — Összegezi az általa elmondottakat, s kimutatja, hogy ha a helyi iparosok kapják meg a munkát, 15000 koronával lesz drágább az egész építkezés. Ajánlja indítványának elfogadását. (Taps.)

Dr Moskovits József személyes kérdés-

ben szól s fejtegeti, hogy a közszállítási szabályzat hivatkozott része a hazai és külföldi iparról szól.

Dr Agoston Péter kifogásolja a tanácsi javaslatot, mert részletesen nem közölte s így nem ismerik a pályázatokat. Azt kívánja, hogy ha szavaznak, minden egyes pályázó ajánlatának összegét olvassák fel. A tanács nem informálja a törvényhatósági bizottság tagjait, hibáztatja a pályázatok kiírását, mert nem tájékoztatja kellőleg a pályázókat. Elfogadja Medvigy Gábor indítványát, de a szavazásnál az egyes szakasportoknál az összes pályázókat olvassák fel. Továbbá a munkanemeknél, csekély különbözet mellett, ne egyes szakiparos, de a szövetkezetbe lépett több iparosnak adják ki a munkákat.

Rimler Károly nehézményeli, hogy a tanácsot támadják, holott az eleget tett a közgyűlés határozatának.

Weisz Lajos a kisiparosok érdekében szól s áldozattal is ezeknek kívánja biztosítani a munkát.

Dr Friedländer Samu részletesen, de sok maliciával szólott a kérdéshez. A Reisinger ajánlatát fogadja el, mert azt látja legolcsóbbnak.

Czeglédy Jeremiás elfogadja Medvigy Gábor indítványát. De Grester és tsai ajánlatát a kőműves munkákra csak az esetben fogadja el, ha ő is résztveteti a kis iparosokat a kőműves munkákban.

Komlóssy József szolgál felvilágosítással; hogy ha Reisinger ajánlata elesik, drágább lesz a munka. Medvigy indítványát nem helyesli, 22000 korona lenne az által a tulkiadás. A tanács javaslatát ajánlja elfogadásra.

Köszeghy József elfogadja Medvigy Gábor indítványát. A gépi berendezésre nézve kéri, hogy most kapcsolják ki s a miniszter szakértőjét kérdezzék meg.

Dr Agoston Péter és dr Perczel Adolf felszólalása után a tanács javaslatát elvetették, Agoston Péter azon indítványával, hogy a szavazásnál az összes pályázókat olvassák fel.

A kőműves-, föld- és elhelyező munkákat a Gerster-cégre bízták, a többi munkákat pedig a Medvigy indítványa szerint a szakiparosoknak adták ki. A gépi berendezésre nézve kikérik a miniszterium szakközegének véleményét.

A munkáslakások.

Ezután beterjesztette a tanács a munkáslakások építésére beérkezett ajánlatokat s javasolja, hogy a föld, kőműves és elhelyező munkák a Madarász Testvérek cégnek és 14 kőműves kisiparosnak, a többi szakmunkák pedig a többi legolcsóbb kisiparosnak adassék ki.

Dr Adorján Emil halasztás és új pályázat kiírását indítványozta, mert most hat csoportba volt meghirdetve a pályázat és pedig emeletes és földszintes ház összekombinálva, s ezáltal az emeletes építésre nem képesített kisebb kőművesek nem pályázhattak. Különkülön írják ki a 31 házra a pályázatot, hogy minél több iparos jusson munkához.

Dr Medvigy Gábor rámutat, hogy így külön meghirdetve, a miniszter nem engedi a munkát kiadását s ezért nem fogadja el az indítványt. Ha halogatják a kérdés elintézését, az iparosok elesnek a munkától. Elfogadja a tanács javaslatát.

Többek hozzászólása után a tanács javaslatát fogadták el s ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

A „Kolozsvári Kristály“ Gözmosógyár üzlethelyiségét
Szalárdi-utca 9. szám alá (Rosenzweig fűzőipar épület) helyezte át.
 Ruhafestés. — Vegytisztítás. — Gözmosás.

A hercegprimás biborosi kalapja.

Tegnap délután öt óraker volt Esztergomban ünnepélyes átadása annak a kapuciumnak, melyet külön pápai futár hozott Esztergomba a hercegprimásnak. Az ünnepség már reggel 7 óraker megkezdődött. A várost mozsárlövés hangja verte fel, majd ébresztő-zenekar járta be a forgalmasabb utcákat. Délelőtt kilenc óraker a belvárosi plébánia templomban ünnepi mise volt Te Deummal. A misén megjelent a vármegye törvényhatósága, a város képviselőtestülete és igen nagy közönség.

Délelőtt 10 óraker a vármegyei ház nagyszobájában nagy közönség jelenléte mellett diszkozyülés volt. Előbb Esztergom vármegye törvényhatósága, utána pedig Esztergom szabad királyi város tartotta meg diszkozyülését, amelyen elhatározták, hogy a hercegprimás biborossá történt kinevezésének örömeire öt a város diszpolgárává választják és az alsó és felső kis dunasori sétányt nevére Csernoch János-utnak nevezik el. Örömlüknek a hercegprimás előtt külön-külön küldöttséggel adnak kifejezést.

Ma délben egy óraker az Országos Katolikus Népszövetség rendezésében külön

termes hajó indult Budapestről Esztergomba, amely a fővárosi küldöttségeket vitte, köztük Jankovich Béla és Hazai Samu minisztereket, Zichy János grófot, az Országos Katolikus Szövetség elnökét, aki különben a magyar katolikusok üdvözlését fogja tolmácsolni a primás előtt, több főrendet, egyetemi tanárt, főispánt és körülbelül 40 országgyűlési képviselőt.

A külön hajó, mely a fővárosi küldöttségeket vitte, délután 4 óraker érkezett meg. Elsőnek a néppárt küldöttsége tisztelgett a hercegprimásnál, akit Zichy Aladár gróf üdvözölt. Fél 6 óraker a főrendiház küldöttségét Szmeccsányi Lajos vezette a biboros hercegprimás elé. A képviselőház küldöttségét Simonics Elemér alelnök, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium küldöttségét Jankovich miniszter vezette. Az Országos Katolikus Szövetséget Zichy János gróf vezette, aki az egész ország katolikus világa nevében üdvözölte a hercegprimást. Csernoch igen meleg szavakban köszönte meg az üdvözléseket.

A küldöttségek fogadása után a biboros hercegprimás megvendégelte a küldöttségeket, melyek este a külön hajóval visszautaztak a fővárosba.

Munkácsy-kép a szemétdombon.

Per készül a nagy mester egy eredeti képe miatt.

A legnagyobb magyar festőnek, Munkácsy Mihálynak Nagyváradon nem egy eredeti képe van. Sajnos azonban, nagyon kevés annak a száma, akik tudják, hogy a birtokukban levő képek, kinek a művei és a legtöbb helyen ócska lomokként a padláson, kamrákban, az egerek társaságában lép a por az értékes műveket. Rendesen akkor jutnak a képek értékes voltának tudatára, amikor valami odatévedt idegen fedezi fel az eddig megvetett műveket.

Igaz ugyan, hogy a muzeumokat és a múgyüjtőket kivéve, a legtöbb helyen így szokott ez lenni, de hogy mégis a szemétdombra is kerüljön az értékes műből, arra eddig csak most néhány hete akadt példa.

Ugy történt a dolog, hogy E. L. egyik előkelő régi vármegyei tisztviselő évtizedekkel ezelőtt három képet kapott ajándékba Dolinay Gyula közismert gyermeklap szerkesztőtől. A képek Munkácsy Mihály eredeti festményei voltak. E. L. mint figyelmes uriember rendkívül hálásan fogadta a képeket és egy megleghangu levélben meg is köszönte az ajándékozónak.

E. L. azonban még abból a régi jó magyar világból való igazi bihari ur, aki egy pompás paripát, vagy egy jó ismétlő vadászfegyvert, talán még egy pipa szüzdohányt is többre becsül, nemcsak Munkácsy, de a világ minden festményénél. Érthető, hogy első dolga volt a három képet a huszárjával először az előszobájába, aztán a padlására helyeztetni.

Azóta telt az idő, a képek öregedtek és értékesedtek is. Legutóbb történt, hogy E. L. lakást változtatott. A költözködés közben előkerült a három Munkácsy kép is. Egyiket, mely legjobban tetszett, a sógorának ajándékozta, a másikra ráesett egy szék, még pedig oly szerencsétlenül, hogy kilyukadt a drága kép.

— Ilyen rongyos mázolás most már csak nem cipelünk tovább! Mondta a különben rendkívül kedves öreg ur és a képet kidobatta a szemétdombra. Reggel jött a szemetes, aki aztán kivitte a város végére. Ki tudja mi lett azóta vele.

A költözködés alatt E. L.-né sok régi edényt, értékes porcellánokat ékszereket stb. szedett össze és a muzeumnak ajándékozta, amiért hálatali köszönő iratot kapott a muzeumi igazgatóságtól. Annak idején a nyilvánosság is foglalkozott a dologgal. Ezen az uton aztán tudomást szerzett az esetről egy nagyváradai régiségkereskedő, aki nyomban felkereste E. L.-t, hogy vajjon nincs-e még valami értékes régisége.

Mikor körülnézett a lakásban, természetesen még nagyon sok értékes porcellánt talált, amit nyomban hajlandó is lett volna megvásárolni. Ezt természetesen nem kapta meg. A padláson azonban megtalálta a harmadik képet, melyről nyomban megállapította, hogy Munkácsy műve. A vevő szándék itt is megvolt és fel is ajánlott a képért 20 koronát.

Ha a kép megér a kereskedőnek 20 koronát, akkor az biztosan többet ér. Mi az a 20 korona? És a képet nem is adták el. Mivel azonban a kereskedő nagyon rimánkodott E. L., aki nem nézte szívesen a már csaknem erőszakoskodó kereskedő viselkedését és hogy megszabaduljon tőle nagy merészen rá szólott.

— Jól van 100 koronát fizessen a képért.

— Rendben van! Mondta a kereskedő. Csak engedjék meg, hogy a képet Budapesten is felülvizsgáltsam.

Az engedélyt meg is kapta. Budapesten a szakértők meg is állapították, hogy a kép tényleg eredeti Munkácsy kép. Sőt a por

letakarítása után s a kép megmosása után a kép sarkán meg is találták a Munkácsy signálását.

M. M. 1871.

A kereskedő most már lelkenedve futott E. L. családjához és letette a ropogós százkoronás bankjegyet.

Ekkorára a család már mást határozott.

— A kép nem eladó! Adták ridegen a kereskedő tudtára.

De most már a kereskedő kerekedett felül és valósággal követelte a kép eladását.

— Szó sincs róla! Utasították el a kereskedőt.

Mint értesülünk az ügyet a bíróság elé akarja terelni a kereskedő. Hogy lesz-e eredménye az más lapra tartozik. A kép jelenleg még Budapesten van, a napokban várják a visszaküldését.

A felfedezett Munkácsy kép úgy látszik még sok kalandnak néz elébe ki tudja, milyen értéken fog elkelni.

Városi zálogház — a Belvárosi Népbank kezelésében

Érdekes beadványt intézett a tegnapi napon Nagyvárad város tanácsához a Belvárosi Népbank Részvénytársaság. Az ajánlat, melyet szószerint közlünk, azt célozza, hogy a Belvárosi Népbank állítson fel egy városi zálogházat. A pénzügyintézet hajlandó a zálogház felállításával járó összes költségeket viselni, adja a megfelelő helyiségeket Rákóczi-uti intézeti bérházában, viseli a személynézet, az összes dologi kiadásokat és szavatosságot vállal a zálogtárgyakra kihelyezett összegekért.

Nagyvárad város tekintetes Tanácsához
Nagyvárad.

Azon körülmény folytán, hogy Nagyváradon rövid egymásutánban két takarékpénztár zálogházi vállalkozását teljesen feloszlatta, a jelenben csupán két kisebb zálogház működik, ezek azonban a közszükségletet nem elégíthetik ki, tehát mindinkább kialakul annak szüksége, hogy Nagyvárad városa a szegény néposztály támogatására ezen szociális és közgazdasági hiányt pótolja és egy városi zálogházat létesítsen.

Ennek létesítése azonban házi kezelésben, mint a beszünt zálogházak példája mutatja, egyáltalán nem rentabilis, mert az üzleti és igazgatási, valamint házbér, raktárhelyiség és egyéb költségek az egész kamatbevételeket felemészthetik.

Miután intézetünk egy alkalmas helyiséggel (Bartsch-féle ház Széchenyi-tér felőli része) mint személyzettel a zálogház kezelésére kellelőleg el volna látva, bátrak vagyunk a tekintetes Tanácsnak azon előterjesztést tenni, hogy a felállítandó városi zálogház kezelésével intézetünket alkalmas formában megbizni és kezelésünk alá helyezni méltóztatassék.

Intézetünk hajlandó a városi zálogház által kihelyezett teljes összegért szavatolni, amelyet Nagyvárad városa fektetne be olyan arányokban, amint a kihelyezés történik. Természetesen a zálogtárgyak is mindenkor ezen kihelyezett összeg fedezetét képeznek.

Kötelezőleg kijelentjük, hogy Nagyvárad városának a zálogházba befektetett tőkéje után mindenkör 4% évi kamatot fizetni, minden tekintet nélkül a zálogház jövedelmére, melynek összes fenntartási, igazgatási és üzleti költségeit is magunkra vállaljuk, és így Nagyvárad tisztán úgy,

mint egyéb betétei után a zálogházi befektetés után is biztosítva volna a reális kamatjövendeleme tekintetében, tehát az intézmény felállítása semminemű kockázattal nem járna a városra nézve.

Jogositva volna Nagyvárad városa a kihelyezés összegét, valamint az ügykezelést bármikor saját közgei által ellenőrizni, és minden irányban állandó felügyeletet gyakorolni.

Kérjük ezen előterjesztésünket a tekintetes Tanács nagybecsű figyelmére méltatni és azt, mint olyant, mely a város egy fontos közigazgatási és szociális feladatának, minden anyagi áldozat kizárásával való létesítését lehetővé teszi, tárgyalni és ez alapon intézetünket a felállítandó városi zálogház kezelésével megbízni méltóztatásuk.

Nagyvárad, 1914. május hó 28-án.

Mély tisztelettel:

Belvárosi Népbank R.-Társaság.

Miklóssy püspök levele Miskolczi Ferenc főispánhoz.

Ama világraszóló merénylet alkalmával, amelyet Miklóssy hajdudorogi püspök ellen követték el mindezeidig ismeretlen tettesek, Biharvármegye szintén azok között a törvényhatóságok között volt, amelyek a püspököt szerencsés megmenekülése alkalmából üdvözölték.

Annak idején részletesen ismertettük az ügyet. Megirtuk, hogy a megyegyűlésen Miskolczi Ferenc indítványára mondotta ki a törvényhatóság az üdvözlő irat elküldését és a merénylet áldozatai felett érzett részvételnek kifejezését.

A vármegye határozata közgyűlés után el is küldetett a püspöknek, aki a következő meleghangu iratban köszönte azt meg a főispánnak és az ő útján Biharvármegye törvényhatóságának a figyelmet:

1228—914.

Méltóságos Főispán Ur!

Biharvármegye törvényhatósági bizottságának folyó évi ad 5591—914. sz. alatt jegyzőkönyvi kivonatban közölt meleghangu üdvözlésére válaszulva köszönetet mondok Méltóságodnak s Biharvármegye nemes közönségének részvétük nyilvánításáért s ehhez fűzött üdvözlésükért, melyekkel személyemben a hajdudorogi püspökség s ekként a magyar nemzeti eszme ellen elkövetett merénylet alkalmából megtisztelni méltóztatott.

Fogadjon Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Debrecen, 1914.

Miklóssy István,
hajdudorogi püspök.

A püspök köszönő átiratát tegnap a vármegye alispánjához tette át a főispán.

Az átirat a júniusi megyegyűlés tárgysorozatába van felvéve. A közgyűlésen Keszthelyi Zoltán főjegyző fogja referálni a köszönő iratot.

Fogak és fogsorok úgy kancsukba mint aranyba foglalva szajpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,
vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Mágnás Elza gyilkosai a törvényszék előtt.

Turcsán Emilia gyilkosai ügyében tegnap kezdődött a tárgyalás Budapesten Balogh György elnöke alatt.

Ennek a gyilkosságnak borzalmas kegyetlensége országos szenzációt keltett ez év január 9-én.

A bűnügyek iránt beteges érdeklődést tanúsító publikum előtt megjelentek a szürke, jelentéktelen vádlottak, akikre a borzalom érdeklődésével néz az érdeklődők fekete tömege, mely már a törvény folyosóját eltelepte.

Bent a teremben csak férfi hallgatóság ült, mert az elnök nem bocsátott be nőket. A terem közepén ott volt az utazókosár, melybe a gyilkosság után a szerencsétlen áldozat holttestét gyömöszölték be a gyilkosok s melyet a Dunaparton, félig a vízben találtak. Ezen voltak rajta a többi kisebb bűnjelék.

Odaálltak a bírói ítélőszék elé a vádlottak. Nick Gusztáv a dologkerülő péklegény, aki úgy érzi, hogy ő urnak született s nem iparosnak és Kóbori Rózsi, a gyilkos házvezetőnő.

Nick Gusztáv nem gonosztevő típus, inkább akarat nélküli, léha ingyenélő, aki kész eszköze volt vádlottársának: Kóbori Rózsinak. Ez volt az értelmi szerzője a büntetnek, aki tervszerűen bírta rá társát a bűnre. Rossz arcu, romlott nő, aki tervszerűen vette rá társát a bűnre.

A tárgyalás Kóbori Rózsi kihallgatásával kezdődött. Elmondotta sötét, erkölcsi multját. Már 14 éves korában romlott volt.

A vallomásban lassan-lassan közelebb jutunk a rémes éjszaka történetéhez. Rózsinak a hangja most már nem olyan halk, egy kicsit siránkozó, eselédés, de néha elfelejtkezik a szerepéről és akkor élesen, szinte sikításszerűen hangzik a szava. Már most látszik, hogy Kóbori a börtönben megmondta a dolgot és aki a rendőrségen és a vizsgálóbíró előtt vallott, most tagad. Nem ő a fölbujtó, hanem ellenkezőleg: őt bujtotta föl Nick.

Ne fiatalítsa magát.

Kóbori Rózsi hazudozni próbál, visszavonja a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. Korát is le akarja tagadni.

Az elnök: — Azt mondotta, hogy 1882-ben született. Ez nem áll.

Kóbori: De nagyságos elnök ur...

— A születési bizonyítványában az áll, hogy 1880. december 2-án született, tehát maga harmincegy esztendő. Két évvel akarta magát fiatalítani. Mondja el a Nick Gusztávval kötött ismeretségének történetét.

— Eislerné felhívta a figyelmemet Nick Gusztávra, aki nagyon sokat panaszkodott és én ezért őt nagyon szántam. Később, mikor jóba lettem vele, mindig pénzt kért. Igérte, hogy elvesz feleségül. Azt is megígérte, hogy ha bent marad a katonaságnál, akkor is feleségül vesz.

— Nem ivott Nick Gusztáv.

— Nem, csak kártyázott, minden pénzt elkártyázott.

Az elnök tovább faggatja.

Nehezen felel, minden kérdésre külön rá kell szorítani. A tagadás egész skálájával megpróbálkozik, mielőtt rámondja egy kérdésre, hogy „igen”, tiltakozik, méltatlankodik, könyörög, siránkozik. De aztán mégis csak vallani kell, a kérdések elől nem tud kibujni és a szavaiból lassanként megrajzódik a gyilkosság éjszakájának a képe. Az

esküdtek, a közönség, visszafojtott lélekzettel hallgatják és a terem levegőjébe leszáll valami, a borzalmas éjszakájának a hangulata.

A tárgyalás nehezen, vontatottan halad, míg végre eljut annak elbeszéléseig, hogyan fakadt ki Nick a szegénység ellen.

A gyilkosság megbeszélése.

— Hát maga mit mondott?

— Semmit. Letöröltem a szenesládát és bementem a szobába.

— Őszintén beszéljen, ez segíthet magán.

— Nem mondtam semmit.

— Nem mondta Nick Gusztáv, hogy neki milyen kedve volna betörni, rabolni és itt gyilkolni?

— Nekem nem mondta.

Az elnök erre felmutatta a vádlottnak a nyomozási jegyzőkönyvet, amelyben Kóbori Rózsi ennek az ellenkezőjét vallotta és amely vallomását a vizsgálóbíró előtt is fentartotta.

— Méltóságos uram, a vizsgálóbíró ur azt mondta, hogy mindenre igennel felelek. Akartam beszélni több mindenről, de nem engedett.

— Mikor mutatta meg a lakást Nick Gusztávnak? Mert előzőleg azt vallotta, hogy a szobát Turcsányi Emilia hazajövele előtt még megmutogatta.

— Ez nem igaz.

— A vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy: Bevezettem a szalonba, a hálószobába, a csillárokat felgyújtottam.

Szembesítés.

Ezután megtörtént a szembesítés. A szembesítés alkalmával Nick mindent tagadott Kóbori Rózsival szemben. Majd zárt tárgyalás következett, amit az orvoskérdők meghallgatása követett. Az orvosok véleménye szerint a zsinogelés 10—15 percig tarthatott, amit a gyilkos akkor hagyhatott félbe, mikor a keze elfáradt. Délután fél 4 órakor folytatták a tárgyalást. A tanúk közül elsőnek Kuesera Margitot Turcsányi Elza szobalányát hallgatták ki, aki a meggyilkoltat nagyon fukar nőnek mondta. Pete Zsuzsanna a következő tanu azt állította, hogy többször beszélt Kóbori Rózsival, aki azt mondta, hogy az ilyen nőket megszokták ölni és hogy ők el is teszik láb alól Turcsányit. Később Schmidt Miksát Turcsányi barátját hallgatták ki zárt tárgyaláson.

..FIREK..

Tájékoztató.

Május 29. Villamos felügyelő bizottság ülése.

Május 30. Színügyi bizottság ülése d. u. 5 ó.

Május 30. Jogügyi bizottság ülése délután 4 órakor a városházán.

* **Gróf Széchenyi püspök hazaérkezett.** Gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök bérnakörutjáról tegnap Nagyváradra visszaérkezett.

* **A miniszter leirata a kihelyezés ügyében.** A nagyváradai ügyvédek ismeretes mozgalma ügyében tegnap érkezett meg Balogh igazságügyminiszter leirata a törvényszék elnökéhez. A miniszter felhatalmazza az elnököt, hogy az ügyvédi kamara és az ügyvédszövetség elnökével kezdje meg a tárgyalásokat a kihelyezés ügyében és amennyire lehetséges teljesítse az ügyvédek kívánságát. A tárgyalások eredményéről pedig tegyen előterjesztést a miniszternek. Már eleve jelzi azonban, a mi-

niszter, hogy az ügyvédek kívánsága nem mindenben teljesíthető. Nevezetesen a járásbírók helyett nem lehet a telekkönyvet kihelyezni, ugyanis egy bérpalotában semmiestre sem lehet meg a telekkönyvtárnak az a biztonsága, ami most a törvényszéki palotában megvan. Bary József elnök a miniszteri leirat alapján röviden megkezdi a tárgyalásokat.

* Gazdasági szakértő Bihar-megyében. A magyar kir. földmivélségi miniszter Biharvármegye területére a birtokrendezési ügyekben gazdasági szakértővé Kálmán Miksa, okleveles gazda, nagyváradi lakost jelölte ki.

* A görög keleti püspök Várad-leszen. Papp János görög keleti püspök szombaton és vasárnap Bihar-megyében fog időzni. Mint értesülünk Papp János szombat délután 3 óra 33 perckor érkezik Aradról a váradlesi pályaudvarra, honnan egyenesen a községbe megy. Másnap azaz 31-én vasárnap az ujonnan épült váradlesi görög keleti templomot szenteli fel a görög keleti püspök. Az érkező vendéget a lesi állomáson Nagy Márton főszolgabíró fogadja.

* Rózsakiállítás a színházban. A Bihar-megyei és Nagyváradi Nőegylet választmánya látogatott értekezletet tartott tegnap özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné elnökletével. Az értekezletnek egyetlen tárgya volt: megbeszélést a rózsakiállítás rendezésének részleteit. Eszerint a színházi előcsarnokban a jövő hó 3-án és 4-én lesz a rózsakiállítás és vásár. Az elnökség felkéri a város közönségét, hogy minél több és szebb rózsával vegyen részt a kiállításon. A városi társadalmának kedves eseménye lesz a kiállítás. Lesz zene, ezerféle kedves meglepetés; elegáns és szép hölgyek fogják árulni a virágokat a jótékony célra. A kiállítás részletes programját még nem állapította meg az értekezlet.

* Kinevezés. A m. kir. igazságügy-miniszter Bok Győző vaskóhi kir. járásbíró-sági irnokot jelen alkalmazása helyén irodatisztává nevezte ki.

* A Gyermeknap megtartásának ideje rohamosan közeledik. Éppen egy hét választ el bennünket azoktól a napoktól, amelyek anyagi s erkölcsi sikere elé nem csak a rendezőség, hanem minden emberbarát is joggal a legnagyobb reménységgel tekint. A Liga nemesak jóléti intézményeket tart fenn jóformán pusztán azokból a fillérekből, amelyek e napokon az emberek önként megajánlott adójából folynak be, hanem azonkívül tőle telhetőleg igyekszik segíteni azokon is, akik segítségért hozzá fordulnak. Így történt a napokban is, hogy itt Nagyváradon egy nagycsaládu, nagy szegénységben élő színészcsalád jó szívé ismerőse a család tudtán kívül a Ligánál feltárta a család helyzetét s a budapesti vezetőség azonnal informáltatta magát egy helybeli bizalmi embere útján, akinek a javaslata alapján valószínűleg a Liga teljesíti a család kívánságát; kifizeti az arra érdemes gyermekek 200 koronát kitevő tandíját és a beteges kinézésű gyermekeket nyári üdülésre helyezi el. Ilyen és ehhez hasonló eset az országban naponta fordul elő s mármár a közönség teljesen át van hatva a gyermeknapok fontosságától s így érthető az, hogy az adakozók száma s a begyűlt összeg is évről évre emelkedik. Ép-

pen ezért a helybeli rendezőség is nagy reménnyel néz az idei gyűjtések elé s különösen sokat vár az iskolák és kereskedőknek most szétküldött bélyegek elárúsításától annál is inkább, mert az elmúlt esztendőben is ebből volt a gyermeknap gyűjtésnek legtöbb jövedelme. Megemlítjük e helyen még a Kath. Kör ama nemes cselekményét, miszerint dísztermét a június 5-iki hangverseny céljaira díjtalanul engedte át.

* Elmaradt a szembesítés. Jeleztük tegnapi számunkban, hogy az orvosok engedélye alapján a vizsgálóbíró kihallgatta Smolka Mihályt. Délután lett volna a szembesítés, de a esendőők még nem hozták Nagyváradra azt az embert, akire Smolkának a leírása teljesen ráillik. Ennélfogva a szembesítés elmaradt. — A többi gyanúsított az ügyészség foglya. Smolka állapota napról napra örvedetesen javul. Felesége gondos ápolása sokat tesz.

* Névmagyarosítás. Kiskoru Kohn Rezsi és Erzsébet nagyváradi születésű, ugyanitteni lakosok családi nevüket belügyminiszteri engedéllyel Konrádra magyarosították.

* Felhívás az iparosokhoz! Mindazon iparosok figyelmét, kiknek kedvezményes villamos bérletjegyük van, vagy ilyet váltani akarnak, tisztelettel felhívom, hogy igazolványaikat, tekintettel a közbejövő pünkösdi ünnepekre folyó hó 30-án azaz szombat déli 12 óráig a bérlet árával az Ipartestület hivatalába felhozni sziveskedjenek, annál is inkább, mert a később érkező kérelmek figyelembe nem vétetnek. Tisztelettel az Ipartestület elnöksége.

* Kugliverseny a Katholikus Körben. Vasárnap délután érdekes esemény lesz a Katholikus Kör új tekepályáján. A Kör vezetősége ugyanis elhatározta, hogy meghonosítja a tekeversenyt. A verseny első napja vasárnap délután 2 órakor kezdődik és este 8 óráig tart. A versenynek négy dija lesz. Az első díj egy 10 koronás, a második egy 5 koronás ezüst érem, a harmadik egy 2 koronás ezüstérem, a negyedik egy 1 koronás érem. Minden érem pompás diszitással lesz ellátva. A diszítés valóságos remeke az ötvösmunkának és természetesen sokkal több értéket képvisel, mint maga az érem. A verseny szabályai a tekepályán lesznek kifüggesztve. A kuglizók között már is nagy érdeklődés nyilvánul meg s előrelátható, hogy a versenyzők száma igen nagy lesz.

* Vihar és nyári zápor. Óriási vihar vonult keresztül tegnap délután 4 óra után Nagyváradon. Hirtelen jött a vihar, amely sok pusztítást vitt véghez a fákon, épületeken. A kertekben, a Bunyitay-ligetben, a marhavásártéren igen sok fát derékban tört; ablakokat zuzott be; a Fekete Sas kávéház előtt letörte az ernyőt. A kár igen nagy. Egyidejűleg hatalmas zápor szakadt a városra. A gyümölcsfákban is sok kárt okozott.

x Fehér és fekete bőr női félcipő k 3 kor. szarvasbőr barna és fekete fém u páros női félcipők 5 korona, női chevron amerikai félcipő 7 korona, férfi chevron amerikai cipő 10 korona, ugyanez fém 9 korona; sandi lok 20—25-ig 2 korona, 26—28-ig 2 60 korona 29—34-ig 3 20 korona, 35—43-ig 4 korona. Férfi és fiu szalnakalapok, fémnézők, urdivat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása Fekete Je. ónél Szent János utca, Kispipa mellett.

* Egy kétségbeesett ember.

Pár hónappal ezelőtt jól öltözött, megnyerő külsejű fiatalember állított be Csanda Endre gyógyszerészhez és kétségbeesve beszélt neki, hogy egy kellemetlen baja miatt nem mer társaságba menni, emberek közé járni. Csanda Endre gyógyszerész kíváncsian kérdezősködött, hogy mi is lenne hát az a kellemetlen betegség? Erre a fiatalember elbeszélte, hogy már évek óta szenved a lábizadással s bár rengeteg gyógyszert megpróbált már, még eddig egy sem használt és sem az izzadás sem a kellemetlen szag nem szűnt meg. A gyógyszerész ekkor ígéretet tett, hogy 40 éves gyakorlata alapján igyekezni fog valami megfelelő gyógyszert összeállítani. Hosszas kísérletezés után végre összeállított egy gyógyszert, amely már az első használat után megszabadította embereinket a rettentően kellemetlen izzadástól. A szert azóta is számos esetben kipróbálták és kitűnőnek találták. Podol néven hozták forgalomba és 1 koronáért kapható Csanda gyógyszerésznél, a Sas patikában és a Vadasz drogeriában. 1 20 korona beküldése mellett mindenív bérmentve küldi a Csanda gyógyszerész.

x Kiadó lakások. Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csí-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6 szám.

x A legújabb párisi kalap-ujdon-ságok egyedül KOHN HELEN kalap-üzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

* Eladó házak. Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal kecsgető biztos iövövel bir, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsösvel, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Bihar-megyei Takarékpénztár.

x Kossuth-utca 2. sz. házában a volt Szihta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x A kereskedelmi és iparkamara székházában

egy garcon lakás,

a folyó évi augusztus hó 1-ére kiadó. Nagy-Várad, 1914. május hó 1. A kamara elnöksége.

x Pünkösdi ajándéknak a legszebb egy japán vagy mokka szerviz, névnapra, születésnapra, házassági évfordulóra, nászajándéknak ma már japán szervizeket, japán kosarakat, japán kezettákat, vásárolnak Aszódi Trieszti kávé és tea behozatalánál Rákóczi-uton, Orsolya zárdá épületben. Rákóczi-uttól egész a vasuti indóházig az arra lakók figyelmét felhívom Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kávéira, mely egy izre, mint zamatra utánozhatatlan. Motorüzemű kávépörköldé, likörök, rumok, teák.

* Ingatlan eladás. Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Zenekedvelők figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a zenekedvelő közönséget arról, hogy a legújabb felvételi ujdonságaimmal megérkeztem. Columbia, Diadal felvételei, gramfonok olcsó árban, továbbá gramfon és az összes hangszerek javítását is elvállalom. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22.

x **Petőfi-utca végén** a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők

12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dozsó

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

**A legszebb
kézimunkák**

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Péntek: Buda gyöngye. (Gózon Gyula felléptével.)

Szombat: Kis gróf. (Gózon Gyula felléptével.)

Vasárnap délután: Lény néni; este: Katonadolog. (Gózon Gyula felléptével.)

Gózon Gyula fellépte. Kedves vendége volt tegnap a színháznak. Gózon Gyula, a Népepera tagja kezdte meg több napra szóló vendégszereplését a Kis királylyal. Mondani sem kell, hogy nagyon melegen fogadták és ő rá is szolgált a legteljesebb szimpátiára. Azt azonban kijelenthetjük, hogy nem ad teljes illuziót. Több van játékában a heves, temperamentumos Gózon Gyulából, mint a szerzők Kis királylyából. Kállay Jolán szerepét Szentgyörgyi Márta vette át. Nagyon kedves volt.

A Lény néni vasárnap délután. A legközelebbi multban volt a bemutatója annak a kitűnő énekes francia bohózatnak, amelyet Heltai Jenő, a zseniális humorista oly pompásan dolgozott át, hogy a darab ötletei, érdekességei és derűsségei jóval közelebb jutottak hozzánk, mint bármely más francia szinpadai alkotásé. A Lény néni, amelynek kedves zeneszámai is roppant vonzóak, legközelebb most vasárnap délután kerül színre és a közönség érdeklődését tekintve, előreláthatólag zsúfolt ház fog gyönyörködni az előadásban.

NYILTÉR

**Bérmaszülők
szives figyelmébe.**

Izléses és csinos
**arany, ezüst ékszerek
és mindenféle órák,**
mint

**Bérmálási
ajándék cikkek**

igazán olcsó árért
szerezhetőek be

Szilágyi Géza és Társa
órák és ékszerésznél

Rákóczi-ut 4. Telefon 630.

SPORT

A NAC ülése. A NAC választmánya ma, pénteken este fél 9 órakor ülést tart. Kéretnek a választmány tagjai a teljes számban és pontos időben való megjelenésre.

TÁVIRÁTOK

**Károlyi Mihály gróf
a függetlenségi párt elnöke.**
Budapest, május 28.

(Saját tud.) A függetlenségi párt tegnap délután 6 órakor gyűlést tartott, melyen igen sokan jelentek meg. Az ülés megnyitása után Justh Gyula bejelentette, hogy lemond a párt elnökségéről. A lemondást minden felszólalás nélkül elfogadta a párt és nyomban be is töltötte az elnöki széket. Egyhangulag gróf Károlyi Mihályt választották meg elnöknek.

A főkelők Durazzó előtt.
Durazzó, május 28.

A helyzet változatlanul nagyon komoly. Hivatalos körök úgy tesznek, mintha optimisták volnának, de aki nyugodtan gondolkodik, kell, hogy ezt az optimizmust alapatlannak tekintse. A lázadók három kilométernyire vannak a várostól, fegyveresen meg-

szállva tartják a várost domináló magaslatokat és minden mozdulatokat szabadszemmel is látni a városból. Megbízható képek jelentik, hogy szakadatlanul újabb csoportok esatlakoznak.

Durazzó a főkelőkkel szemben, ha azok támadásra határoznák magukat, védtelen. Ez a támadás pedig kétségtelenül be fog következni, ha a nemzetközi bizottság elutasítja a főkelők követeléseit. Vagy lemond a fejedelem, mondják, vagy kényszeríteni fogják erre. Vilmos fejedelem ebben a tragikus időben kifogástalan magatartást tanusít.

Pétervár, május 28.

Irányadó körökben a nagyhatalmak albániai beavatkozásáról az a nézet uralkodik, hogy nemzetközi intézbedéseket csak a fejedelem, az ellenőrző bizottság és az Albániában lakó idegenek védelmére lehet tenni. Szükség esetén hajóra lehet szállítani azokat, akik veszélyben forognak. Az osztrák-olasz javaslatokat, hogy a főkelők elűzésére nemzetközi okupációs hadsereget küldenek Albániába, egyáltalán nem helyeslik. Ilyen európai intervenció csak akkor lenne szükséges, ha a fejedelem lemondana

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

§ **Hol van Ertsey Péter.** Ertsey Péterrel az ismert összeférhetlenségi esettel kapcsolatban az egyes lapokban különféle hírek kerültek forgalomba. A nagyváradi Friss Ujság is irt róla cikket ezzel a címmel, hogy: Hol van Ertsey Péter? A cikket a volt képviselő sértőnek találta és sajtópert indított a szerkesztő ellen. Tegnap lett volna a tárgyalás a nagyváradi esküdt-bíróóság előtt. Pásztor Ede megjelent a védőjével, dr. Pelle Jánossal és most is felmerült a kérdés, hol van Ertsey Péter. Sem ő, mint főmagánvádló, sem pedig jogi képviselője nem jelent meg, mire a bíróság az ügyet megszüntette.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	783.—
Osztrák hitelrészvény	—	607.50
4%-os koronajáradék	—	79.95
Osztr. magy. államv.	—	691.50
Jelzálogbank	—	399.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	493.50
Hazai bank	—	276.—
Magyar bank	—	493.50
Keresk. bank	—	3590.—
Rimamurányi	—	626.25
Salgótarjáni kőszén	—	685.—

Gabona üzlet.

Buza májusra	—	—
Buza októberre	—	13.04
Rozs októberre	—	9.85
Zab októberre	—	8.27
Tengeri májusra	—	7.72
Tengeri júliusra	—	7.93

A szerkesztésért felelős:

DR. KRUGER ALADÁR.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TARSÁ** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sommenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Legmegbízhatóbb, legbiztosabb nyaraltatás.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy ugy helyben, mint nagyszalontai fióküzletemben

szőrmeárukat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyegetek stb.

nyaraltatás

végett csakis nállam és fióküzletemben méltóztassanak elhelyezni, hol kívánatra mindenkor felmutatható legyen, a nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és kijavítva annak idején hazaszállítatom. A raktáram és üzletem a károk ellen biztosítva van azért kérem a nagyérdemű közönség szives bizalmát. Tisztelettel:

Zimányi András német szücs

Telefon Körös-u. 47. Telefon
824. sz. (Saját ház.) 824. sz.

3247/914

Hirdetmény

Nagyvárad városánál nyugdíjazás folytán megüresedett, évi 2000 korona fizetés és 720 korona lakbérrel javadalmazott és nyugdíjigénnyel egybekötött II. oszt. számtiszt, valamint az esetleg megüresedő más állásoknak választás útján leendő betöltésére pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Hlatky Endre ur ömeltósága Nagyvárad thjf. város főispánjához címezve hozzám (Városháza I em. 4. sz.) legkésőbb 1914 évi jun. hó 6. d. u. 5 óráig adják be.

A később beérkező kérvények figyelembe nem vétnek.

A választás a törvényhatósági bizottságnak június havi rendes közgyűlésén fog megejtetni.

Nagyvárad 1914 máj. 24

Rimler Károly
polgármester.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénztárszekrényekben a bérlet fél értékű tárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

XII-190/1913.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye központi járásához tartozó nyárlói körjegyzőségben ujonnan szervezett segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1000 korona fizetés és egy butorozott szoba használata.

Felhívom mindazokat akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi június hó 25-ig annál is inkább nyujtsák be, mivel a nem kellően felszerelt és későn beérkezett kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás kitűzése iránt később fogok intézkedni.

Nagyvárad, 1914. május 22.

Dr Poyvár Ernő
tb. főszolgabíró.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni " 28 " " zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműk zsebkendők, ridikülök pénztárszekrények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klópli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvét, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet 12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. kebelében működő

FILLÉRES TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jeyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebb-szerű hetenkint ismétlődő betétek által a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamatláb-mellet kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-BANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár utján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratasi díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

Filléres Takarékos és Segélyszövetkezet

Legrégibb és legmegbízhatóbb nyaralási vállalat!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra épült és fővárosi mintára berendezett

molykár elleni megóvó és biztosító vállalatomra.

!

Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrme árukat, függönyöket, szőnyegetek stb. Azokat saját műhelyemben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kívánatra azokért érte küldök. Az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van.

!

Becsés pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel:

ZBORAY GYULA
szücs üzlete

Fő-utca 7. szám. Telefon 947. szám.
Telep Körös-utca 32. sz. (Saját ház.)

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

10590—1914. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a hivatásos honvéd állatorvosi tisztviselőkké való kiképzés céljából a m. kir. bpesti állatorvosi főiskolába leendő felvétel tárgyában kibocsátott pályázati hirdetmény a katonai ügyosztályban (Városháza II em. 31 sz.) az érdeklődők által a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Nagyvárad, 1914. május 15.

Eleméry Ferencz,
katonai ügyosztály tanácsnok,

Ertesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főügynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

tűz, jég, betörés, üvegtörés, szállítmány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főügynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztosításokat

kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

9711—1914. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a cs. és kir. közös hadsereg katonai neve ő és képző intézeteiben magyar honos ifjak részére fenntartott és az 1914/1915 tanév kezdetén betöltendő kicstári, magyar állami alapítványi, magán alapítványi és fizetéses helyekre vonatkozó s a m. kir. honvédelmi miniszter ur által 52110/24/1914 szám alatt kibocsátott pályázati hirdetmény a katonai ügyosztályban (Városháza II. em. 31. sz.) a hivatalos órák alatt az érdeklődők által megtekinthető.

Nagyvárad, 1914. május 15.

Eleméry Ferencz,
katonai ügyosztály tanácsnok.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya

12760—1914

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a Nagyméltóságú m. kir. Honvédelmi Miniszter ur által 60040/24—1914 szám alatt Báró Wullerstorff Urbair Bernát altengernagy által két szegény beteg tengerész katona segélyezésére létesített alapítvány évi 140 korona segélyének kiosztása tárgyában kibocsátott pályázati hirdetmény a városi katonai ügyosztály 31 számú szobájában a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető.

Nagyvárad, 1914 május 15

Eleméri Ferencz,
katonai ügyosztály tanácsnok.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,*vilámpák*

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európai hírű 41° C. meleg természetes hévíz.

Javalva van, az ízületek és izmok csúszos bántalmainál, idült és különösen savas ízületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámú szobák árai K 1-60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.**Prospektust kívánatra küld a bérlőség.****Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.**

XH-313/1913.

Pályázati hirdetés.

Biharvármegye központi járásához tartozó oláhapáti körjegyzőségben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra ezzel pályázatot hirdetnek.

Az állás javadalmazása 1000 korona fizetés, 200 korona utiátlány és egy szobából álló természetbeni lakás.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi június hó 25-ig annál is inkább nyujtsák be, mivel a nem kellően felszerelt és későn beérkezett kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás kitűzése iránt később fogok intézkedni.

Nagyvárad, 1914. május 22.

Dr. Poynár Ernő
tb. főszolgabíró.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet
X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő „Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év július hó 1-én megnyitja

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszésszerűen számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár utján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek utján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hiteligényeit a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések $\frac{4}{5}$ részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkájukat a reáeső üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet
igazgatósága.

Féliksz-fürdőbe induló fürdővonatok. Nagyvárad és Váradvelence állomásairól

Nagyvárad állomásáról ind.	reggel	4 ó.	35 p.	érk. Féliksz-fürdőbe reggel	5 ó.	02 p.
V.-Velence	"	4	47	"	5	02
Nagyvárad	"	8	00	"	8	33
V.-Velence	"	8	10	"	8	33
Nagyvárad	"	10	00	"	10	33
V.-Velence	"	10	10	"	10	33
Nagyvárad	"	2	30	"	3	03
V.-Velence	"	2	40	"	3	03
Nagyvárad	"	4	55	"	4	23
V.-Velence	"	5	00	"	5	23
Nagyvárad	"	5	35	"	6	03
V.-Velence	"	5	43	"	6	03
Nagyvárad	"	8	31	"	9	03
V.-Velence	"	8	41	"	9	03

Féliksz-fürdőből visszautazás

Féliksz-fürdőből ind.	reggel	7 ó.	45 p.	kor. ér. Nagyváradra d. e.	8 ó.	20 p.
"	"	8	40	"	9	10
"	"	10	39	"	11	10
"	"	3	10	"	3	40
"	"	6	59	"	7	30
"	"	9	10	"	9	40
"	"	10	32	"	11	00

Hódmezővásárhelyi Dankó Béla utóda Virág Károly az egész idényre szerződöttetett hírneves zenekara a Nagyvendéglő teraszain naponta 3-szor hangversenyez. Eredeti hegyiborok, elsőminőségű Kőbányai sörök, konyha házi-kezelésben, mérsékelt éllap árak állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Délután 5 órától este 9 óráig a zene hangversenyen egy hírneves tárogató közreműködik. Minden szombat este tombolajáték, játék után táncmulatság a gyógyteremben Virág Károly és zenekara mellett. Konfetti, serpentin és tűzijátékkal egybekötve minden belépési díj nélkül. Érdekes csolnakázás egész napon át a «Halas taván» este 9 óráig.

Az utolsó vonatindulás Félik-fürdőből este fél 11-kor N.-Várad felé.

Műszaki harisnyakötőde Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2. (Ausländer férfiszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszéliket és női harisnyát a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágot cipőknöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Markna! szerzi be.

Szőlőmoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Standary György

kocsigyáros, volt es.
és kir. gyógykovács,
Lakatos-utca 10. szám.
Telefon: 866.

Kész új kocsik és átalakítottak mindig nagy választékban kaphatók. Kívánatra rajzok után is készítenek a legmodernebb kivitelben.

